

2010. február 10., szerda

35. hangsúlyozza a térség kormányainak a békéért, biztonságért és stabilitásért viselt alapvető felelősségét, valamint az uniós intézmények ezzel kapcsolatos fontos szerepét, és sürgeti őket, hogy mérlegeljék alaposan döntéseik és fellépéseik következményeit; e tekintetben aggodalommal veszi tudomásul, hogy a Tanács későbbre halasztotta a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságot érintő bővítési folyamat következő lépéseiről szóló döntést, ami magában hordozza az országon belüli, etnikumok közötti politikai feszültségek súlyosbodásának veszélyét, és kedvezőtlenül befolyásolhatja a térség stabilitását;

*

* *

36. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság kormányának és parlamentjének.

A Törökország által elért haladásról szóló 2009. évi jelentés

P7_TA(2010)0025

Az Európai Parlament 2010. február 10-i állásfoglalása a Törökországról szóló 2009. évi országjelentésről

(2010/C 341 E/12)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Törökországról szóló 2009. évi országjelentésére (SEC(2009)1334),
 - tekintettel a Törökország csatlakozása felé tett előrehaladásáról szóló 2006. szeptember 27-i állásfoglalására ⁽¹⁾, az EU és Törökország közötti kapcsolatokról szóló 2007. október 24-i állásfoglalására ⁽²⁾, a Törökországról szóló 2007. évi országjelentésről szóló 2008. május 21-i állásfoglalására ⁽³⁾ és a Törökországról szóló 2008. évi országjelentésről szóló 2009. március 12-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
 - tekintettel a 2005. október 3-án kialakított, Törökországgal kapcsolatos tárgyalási keretre,
 - tekintettel a Török Köztársasággal létrejött csatlakozási partnerség elveiről, prioritásairól, feltételeiről szóló, 2008. február 18-i 2008/157/EK tanácsi határozatra ⁽⁵⁾ („csatlakozási partnerség”), valamint a csatlakozási partnerségről szóló korábbi, 2001., 2003. és 2006. évi tanácsi határozatokra,
 - tekintettel az Európai Tanács 2009. december 10–11-i ülésének következtetéseire,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a tárgyalási keret tanácsi jóváhagyását követően 2005. október 3-án megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások Törökországgal, és mivel a szóban forgó tárgyalások megnyitása egy hosszú és nyitott kimenetelű folyamat kezdete volt,
- B. mivel Törökország elkötelezte magát a reformok, a jószomszédi kapcsolatok és az EU-hoz való fokozatos közeledés mellett, és mivel ezekre az erőfeszítésekre olyan lehetőségként kell tekinteni, amely lehetővé teszi Törökország számára a modernizálódást,

⁽¹⁾ HL C 306. E, 2006.12.15., 284. o.

⁽²⁾ HL C 263. E, 2008.10.16., 452. o.

⁽³⁾ HL C 279. E, 2009.11.19., 57. o.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0134.

⁽⁵⁾ HL L 51., 2008.2.26., 4.o.

2010. február 10., szerda

- C. mivel az EU-hoz mint közös értékeken nyugvó közösséghez való csatlakozás előfeltétele a 2006. decemberi Európai Tanács következtetéseivel összhangban továbbra is a koppenhágai kritériumoknak és az EU integrációs kapacitásának történő teljes körű megfelelés,
- D. mivel a Bizottság megállapította, hogy 2009-ben a politikai reformok terén csekély előrehaladás történt,
- E. mivel Törökország – immár negyedik éve – még mindig nem hajtotta végre az EK és Törökország közötti társulási szerződésben és annak kiegészítő jegyzőkönyvében szereplő rendelkezéseket,
- F. mivel a Törökországról szóló 2009. évi országjelentésében a Bizottság részletesen kitért a Parlament Törökország előrehaladásáról szóló legutóbbi állásfoglalásában kiemelt kérdésekre,
1. üdvözli, hogy széleskörű nyilvános viták lefolytatására került sor olyan hagyományosan kényes kérdésekben, mint az igazságszolgáltatás szerepe, a kurd származású állampolgárok jogai, az alavita közösség jogai, a hadsereg szerepe és Törökország szomszédaival fenntartott kapcsolatai; értékeli a török kormány konstruktív hozzáállását és a viták kezdeményezésében vállalt szerepét;
 2. ismételten aggodalmának ad hangot a török társadalmon belüli és a politikai pártok közötti ellentétek folyamatos elmélyülése kapcsán, és sürgeti a kormányt és valamennyi parlamenti pártot, hogy teremtsenek megfelelőbb egyensúlyt a politikai verseny és a gyakorlati együttműködés között a török társadalmi megbékélés megkönnyítése és a kulcsfontosságú reformok, különösen az alkotmány reformjának megvalósítása érdekében;
 3. megjegyzi, hogy 2009-ben kevés konkrét reformintézkedés történt, és arra ösztönzi a kormányt, hogy politikai kezdeményezéseit vigye tovább jogszabály-módosítások, majd ezek végrehajtása formájában;
 4. sajnálja, hogy a koppenhágai politikai kritériumokkal összefüggő, már elfogadott jogszabályok végrehajtása továbbra sem kielégítő; sürgeti különösen a kormányt, hogy fokozza a nők jogai, a megkülönböztetést mentesség elve, a vallás- és gondolatszabadság, a szólás- és véleménynyilvánítási szabadság, a kínzással szembeni zéró tolerancia és a korrupció elleni harc terén a jogszabályok végrehajtását;
 5. felszólítja Törökországot, hogy fokozottabb erőfeszítéssel dolgozzon a koppenhágai kritériumoknak való teljes körű megfelelés eléréséért és a török társadalom egységesítéséért a szükséges reformok támogatása érdekében azon elv alapján, hogy minden ember egyenlő, nemre, faji vagy etnikai származásra, vallásra és meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra, és szexuális irányultságra való tekintet nélkül;

A koppenhágai politikai kritériumok teljesítése*Demokrácia és jogállamiság*

6. ismételten felhívja a figyelmet az alkotmány lényeges pontjait érintő és átfogó reform központi jelentőségére, amely révén az emberi jogok és alapvető szabadságok védelme a török állam és társadalom alapjává válna; arra ösztönzi a török kormányt, hogy folytassa az alkotmányt érintő reformokra irányuló félbehagyott munkát, és együttműködésre szólítja fel az összes politikai pártot, valamint kéri a civil társadalom és valamennyi kisebbség bevonását e folyamatba;
7. ismételten hangot ad a választási rendszer reformja tekintetében korábban, 2006-os és 2007-es állásfoglalásaiban megfogalmazott felhívásának, amelyben sürgeti a 10 %-os parlamenti küszöb csökkentését, ezáltal biztosítva több párt részvételét, különösen annak érdekében, hogy az újonnan alapított pártok is részt vehessenek a politikai folyamatban, és hogy a különböző politikai erők és kisebbségek szélesebb képviseléssel rendelkezzenek a Nagy Nemzetgyűlésben;

2010. február 10., szerda

8. mélységesen sajnálja, hogy az alkotmánybíróság határozatában betiltja a Demokratikus Társadalom Pártot (DTP) és eltiltja több demokratikusan megválasztott képviselőjét a politikai tevékenység gyakorlásától; sajnálatának ad hangot a DTP tagjainak közelmúltbeli letartóztatása kapcsán is; ismételten elítéli az erőszakot és a terrorizmust, és békés fellépésre buzdítja a politikai erőket a török társadalom valamennyi polgára számára biztosított azonos jogok alapján történő egyesítésére; hangsúlyozza, hogy a kurd népesség politikai képviselője számára teljes jogú részvételt kell biztosítani ebben a folyamatban; felhívja a figyelmet az Európa Tanács Velencei Bizottsága által 2009 márciusában közzétett véleményre, amelyben megállapították, hogy a politikai pártok betiltásáról szóló török jogszabály nem egyeztethető össze az Emberi Jogok Európai Egyezményével (EJEE), és felszólítja a kormányt, hogy mielőbb tegye meg a szükséges reformjavaslatokat egy olyan jogszabály létrehozása érdekében, amely megfelel az európai jogi normáknak;

9. úgy véli, hogy a Törökországban megkezdett modernizációs folyamat sikeréhez elengedhetetlen lenne az igazságszolgáltatás mielőbbi, átfogó reformja; üdvözli, hogy a kormány jóváhagyta az igazságszolgáltatás reformjára vonatkozó stratégiát, és megnyugtatónak tartja, hogy azt egy széleskörű konzultációs folyamat alapozta meg; arra bízta a kormányt, hogy kédsélem nélkül lásson hozzá e stratégia végrehajtásához, külön gondoskodva az igazságszolgáltatás függetlenségének és szakmaiságának megerősítését célzó következetes intézkedésekről, valamint biztosítva, hogy a stratégia megfeleljen az EJEE-ben rögzített normáknak; ezzel összefüggésben felszólítja a török kormányt, hogy fogalmazzon meg iránymutatásokat az ügyészek számára azon törvényekkel kapcsolatban, amelyeket gyakorta alkalmaznak a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozására; ösztönzi továbbá a kormányt a bírák és ügyészek főtanácsának átalakítására, biztosítva annak képviselői jellegét, objektivitását, elfogulatlanságát és átláthatóságát;

10. sajnálatosnak tartja az alkotmánybíróság határozatát a haditörvényszékek joghatóságának korlátozásáról szóló jogszabály hatályon kívül helyezéséről, amely a török reformtörvényekre súlyos csapást jelent, és felkéri a Nagy Török Nemzetgyűlést, hogy hozzon létre konszenzust az alkotmányos reform érdekében; aggasztónak tartja, hogy a hadsereg továbbra is szerepet játszik a török bel- és külpolitika alakításában, és megismétli, hogy egy demokratikus társadalomban a hadseregnek teljes mértékben polgári ellenőrzés alatt kell működnie; felszólítja különösen a Nagy Török Nemzetgyűlést, hogy fokozza a hadsereg költségvetése és kiadásai feletti ellenőrzést, és vegyen részt a biztonsági és védelmi szakpolitikák alakításában;

11. aggasztónak tartja az Ergenekon nevű bünszervezet és a Sledgehammer terv állítólagos méreteit; kéri a kormányt és az igazságszolgáltatást, hogy minden eljárás során biztosítsák a jogszerűséget és minden vádlott jogainak tiszteletben tartását; osztja a Bizottság azon véleményét, miszerint Törökországnak ezt az esetet úgy kell kezelnie, mint amely lehetőséget ad arra, hogy megerősítse a demokratikus intézményrendszer és a jogállamiság megfelelő működésébe vetett hitét; sürgeti a török kormányt, hogy ne engedje, hogy a bírósági eljárást ürügyként lehessen felhasználni indokolatlan nyomásgyakorlás céljára a kritikai hangvetelt megütő újságírókkal, egyetemi kutatókkal és ellenzéki politikusokkal szemben;

12. sajnálja, hogy nem történt előrelépés az ombudsmani hivatal felállítása tekintetében; sürgeti a kormányt, hogy terjesszen elő az emberi jogok állítólagos megsértéseinek kivizsgálására képes, hatékony és független panasztételi mechanizmus létrehozásához szükséges jogszabályt, és kéri valamennyi parlamenti pártot, hogy támogassák ezt a jogszabályt;

Emberi jogok és a kisebbségek tiszteletben tartása és védelme

13. üdvözli a török kormánynak a török polgárok egyesítésére irányuló kezdeményezését, amelynek keretében lehetőség nyílik arra, hogy minden polgár azonos jogokat élvezzen, és aktív szerepet játsszon a török társadalom életében, faji és etnikai származásra, vallásra, meggyőződésre, fogyatékosokra, szexuális irányultságra vagy nemre való tekintet nélkül; tisztában van azzal, hogy ez egy történelmi vita, azonban határozottan sürgeti a kormányt, hogy a politikai kezdeményezésen túl gondoskodjon konkrét reformok megtételéről, és felkér minden politikai pártot és minden érintett felet, hogy a kölcsönös sérelmeken felül emelkedve támogassa ezt a folyamatot; ezzel összefüggésben üdvözli a kormány által 2009. november 13-án a Nagy Török Nemzetgyűlés elé terjesztett tervet, és annak végrehajtására bátorít, mivel ez biztosítaná valamennyi polgár szabadságjogainak tiszteletben tartását;

14. üdvözli annak a jogszabálynak az elfogadását, amely megszüntetett minden korlátozást a magánkézben lévő vagy állami csatornák regionális vagy nemzeti szintű, kurd nyelvű műsorainak sugárzása tekintetében, valamint a börtönökben való kurd nyelvhasználatról szóló jogszabály elfogadását; sürgeti a kormányt olyan további intézkedések megtételére, melyek valódi lehetőségeket biztosítanak a kurd nyelv állami és magániskolákban való tanulására, lehetővé teszi a kurd nyelv használatát a politikai életben, valamint a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében; kéri a kormányt annak biztosítására, hogy a terrorellenes jogszabályok helytelen alkalmazása miatt ne csorbuljanak az alapvető szabadságjogok – elsősorban a véleménynyilvánítás szabadsága –, kéri továbbá, hogy a kormány számolja fel a Törökország délkeleti részében alkalmazott faluőri rendszert;

2010. február 10., szerda

15. támogatja a Nagy Török Nemzetgyűlés azon szándékát, hogy minél előbb módosításokat fogadjon el a terrorizmus elleni törvénnyel kapcsolatban a 15 és 18 év közötti gyermekeknek a felnőttekkel azonos módon történő bíróság elé állítására vonatkozó rendelkezések megszüntetése érdekében;

16. arra ösztönzi a török kormányt, hogy fokozza a délkeleti országrész szociális és gazdasági fejletlenségének felszámolására irányuló erőfeszítéseit; ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy nyújtson be egy tanulmányt a délkelet-anatóliai projekt (GAP) következményeiről; felszólítja a török hatóságokat, hogy őrizzék meg az ezzel kapcsolatos kulturális és környezeti örökséget, különösen a hasankeyfi és allianoi régészeti lelőhelyek épségét; aggasztónak tartja, hogy a gátépítések miatt emberek ezreit telepítették ki; sürgeti, hogy a kormány hagyjon fel az ilisui duzzasztómű projektjével a fent említett bizottsági tanulmány elkészültéig;

17. sürgeti a Nagy Török Nemzetgyűlést, hogy megkülönböztetés nélkül minden képviselőnek biztosítsa a parlamenti mentelmi jogot, amelyhez hozzátartozik a politikai vélemények szabad kinyilvánításának joga is;

18. elítéli a PKK és más terrorista csoportok által török földön végrehajtott ismétlődő erőszakos cselekményeket, és sürgeti a PKK-t, hogy a török kormány politikai kezdeményezésének megfelelően tegye le a fegyvert és vessen véget az erőszaknak;

19. hangsúlyozza, hogy a vallásszabadság egyetemes, alapvető érték, és felszólítja Törökországot, hogy valamennyi vallás esetében védelmezze ezt az alapvető jogot; üdvözlí, hogy a török kormány párbeszédet kezdeményezett a vallási közösségek képviselőivel, így az alavitákkal is, és arra ösztönzi a hatóságokat, hogy fokozzák a vallások közötti párbeszédet a rendszeres és konstruktív kommunikáció létrehozása érdekében; újra megismétli azonban, hogy a helyes irányban tett lépéseket és gesztusokat lényeges reformoknak kell követniük, amelyeknek lehetőséget kell biztosítaniuk a vallási közösségek számára, hogy indokolatlan megkötések nélkül működhessenek, az EJEE-vel és az Európai Emberi Jogi Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban; kiemelten hangsúlyozza, hogy az összes vallási közösséget jogi személyiséggel kell felruházni;

20. üdvözlí az alapítványokról szóló törvény végrehajtását; ugyanakkor sajnálja, hogy a vallási közösségek továbbra is küzdenek olyan ingatlan-tulajdonjogi problémákkal, melyeket e törvény nem orvosol, például a törvény elfogadása előtt kisajátított és harmadik feleknek eladott ingatlanok vagy alapítványi ingatlanoknak a törvény elfogadása előtt történt összevonása miatt; felszólítja a török kormányt, hogy haladéktalanul orvosolja ezeket a problémákat;

21. ismételten aggodalmát fejezi ki az ökumenikus patriarchátus működése elé gördített akadályok miatt, melyek érintik az egyház jogállását, papjainak képzését és az ökumenikus pátriárka megválasztását; ismételten felszólít a görög ortodox Halki Szeminárium azonnali újbóli megnyitására, és az ökumenikus pátriárka egyházi cím nyilvános használatát lehetővé tevő intézkedések megtételére, és általánosabban arra, hogy teremtsék meg a feltételeket a törökországi keresztény közösségek papjainak akadálytalan képzéséhez;

22. sajnálja, hogy továbbra is bizonytalanság övezi a CEM-házak alavita istentiszteleti helyként való elismerését és a kötelező iskolai hitoktatás kérdését; kéri a török kormányt, hogy következetesen eljárva orvosolja a helyzetet;

23. aggasztónak tartja a szírek ingatlantulajdonai kapcsán kialakult szorult helyzetét; különös aggodalommal utal a Szent Gábor szír ortodox kolostor kisajátítására irányuló bírósági perekre;

24. elítéli, hogy a török kormány továbbra is fenntartásokkal él a nemzetközi jogban rögzített kisebbségi jogokkal szemben, hogy még mindig nem írta alá az Európa Tanács erre vonatkozó egyezményeit, és hogy nem kezdett párbeszédet az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) kisebbségügyi főbiztosával; sürgeti a kormányt, hogy politikáját hozza teljes összhangba a nemzetközi normákkal és az EJEE-vel, és felszólítja valamennyi parlamenti pártot, hogy álljanak ki e lépés mellett; e tekintetben észrevételezi a kisebbségi iskolák előtt tornyosuló adminisztratív akadályok meglétét és a kettős elnökség anakronisztikus rendszerét; továbbá felszólítja a kormányt, hogy segítse elő egy olyan légkör kialakulását, amelyet a kisebbségek teljes tisztelete jellemez, és biztosítsa, hogy az ellenséges és erőszakos cselekmények ügyében bírósági eljárás induljon;

2010. február 10., szerda

25. sajnálja, hogy a Törökország előrehaladásáról készült 2008-as jelentés óta nem történt bizakodásra okot adó előrelépés Gökcadaa (Imvrósz) és Bozcaada (Tenedósz) szigetek görög lakosságát tekintve, amelyet továbbra is érintenek a tulajdonjogi és oktatásügyi problémák; ezért arra ösztönzi a török kormányt, hogy keressen megoldásokat ezen szigetek kettős kulturális jellegének megőrzése érdekében, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 2008. június 27-i, a szigetekre vonatkozó határozatával összhangban;

26. aggasztónak tartja, hogy a török jog a mai napig nem nyújt kellő garanciákat a szabad véleménynyilvánítás terén, és hogy egyes jogszabályokat továbbra is helytelenül alkalmaznak, korlátozva e szabadságot; kéri a török kormányt, hogy tegyen javaslatot e jogi keret átfogó reformjára annak biztosítása érdekében, hogy ezek összhangban legyenek az EJEE-vel és az Európai Emberi Jogi Bírósága ítélkezési gyakorlatával; észrevételezi, hogy a török büntető törvénykönyv 301. cikkének felülvizsgálata a büntetőeljárások számának jelentős csökkenését eredményezte a korábbi évekhez képest; mindazonáltal továbbra is úgy véli, hogy a 301. cikket és a 318. cikket hatályon kívül kellene helyezni;

27. továbbra is aggodalommal figyeli, hogy Törökország nem biztosít felmentést a kötelező sorkatonai szolgálat alól lelkiismereti okok alapján, továbbá hogy a sorkatonai szolgálatnak nincs polgári alternatívája; sajnálatosnak tartja, hogy továbbra sem hajtották végre az Európai Emberi Jogi Bíróság által az Ülke kontra Törökország ügyben hozott ítéletet, amely arra kötelezte Törökországot, hogy változtassa meg a sorkatonai szolgálatot lelkiismereti okokból megtagadók elleni ismételt eljárásokat és ítéleteket lehetővé tevő szabályozást, és egyben felszólítja a kormányt, hogy haladéktalanul tegyen eleget az ítélet előírásainak;

28. aggasztónak tartja a sajtószabadság folyamatos korlátozását, különös tekintettel az Ergenekon hálózat elleni vizsgálat lefolytatására, valamint egy bizonyos médiacsoportra kirótt, eddig példátlan összegű büntetés és az internetes honlapok gyakori betiltásának fényében; hangsúlyozza, hogy egy pluralista társadalomban a sajtószabadság ápolása a politikai kultúra fontos mutatója; ebben az összefüggésben, valamint tekintettel a média, az üzleti érdekeltségek és a politika közötti egészségtelen összefonódásokra, egy új médiatörvény elfogadását javasolja;

29. kéri a török kormányt, hogy fokozza a kínzásra vonatkozó zéró toleranciával kapcsolatos politika végrehajtása érdekében tett erőfeszítéseit, valamint ezen erőfeszítések hitelének növelése érdekében engedélyezze az Európa Tanács kínzások megelőzésével foglalkozó bizottsága jelentésének közzétételét; ismételten felhívja a Nagy Török Nemzetgyűlést, hogy ratifikálja az ENSZ kínzás elleni egyezményének fakultatív jegyzőkönyvét; továbbá sürgeti a kormányt, hogy törekedjen az emberi jogi jogsértésekért felelős személyek büntetlenségének csökkentésére, különös tekintettel a bűnüldöző hatóságok tisztviselőire;

30. sürgeti a török kormányt, hogy fordítson több figyelmet a korrupció felszámolására, a politikai pártok és a választási kampányok finanszírozásának átláthatóságára, továbbá valamennyi közigazgatási szint nyitottságának növelésére;

31. arra bátorítja a kormányt, hogy fokozza erőfeszítéseit annak érdekében, hogy a jogszabályokban biztosított nemek közötti egyenlőség a gyakorlatban is érvényesüljön; úgy véli, hogy szükség van különösen a nők oktatására és foglalkoztatására irányuló stratégia kidolgozására, amely révén csökkenthető a nők szürkegazdaságban való foglalkoztatása; felkéri a kormányt, hogy aknázza ki a civil társadalmi szervezetekben rejlő lehetőségeket, különösen a nők jogairól való tájékozódottság növelése, az erőszakos cselekmények és az úgynevezett „becsületbeli” gyilkosságok megelőzése terén; hangsúlyozza, hogy a kormánynak és az igazságszolgáltatásnak biztosítania kell, hogy a nőkkel szembeni erőszak és hátrányos megkülönböztetés minden esetben megfelelő jogi eljárást és a jogsértők büntetését vonja maga után, valamint hogy a hatóságok védelmet és támogatást nyújtanak azoknak a nőknek és gyermekeknek, akik erőszak vagy „becsületbeli” gyilkosságok veszélyének vannak kitéve; bátorítja a török kormányt, hogy indítson hatékony kommunikációs kampányt annak érdekében, hogy országsszerte növeljék a nők jogairól való tájékozottságot;

32. elismeri, hogy létrejött az a jogi keret, amely megakadályozhatja a családon belüli erőszakot, a „becsületbeli” gyilkosságokat, valamint a fiatalon kötött kényszerházasságokat, ám a végrehajtással kapcsolatban aggályok merültek fel; éppen ezért felszólítja a hatóságokat, hogy a menedékhelyek számának növelésével és egyéb intézkedésekkel védelmezzék az áldozatokat; felhívja a figyelmet arra, hogy a nők munkaerő-piaci jelenléte az összes OECD-ország közül Törökországban a legalacsonyabb, és ezt a szintet növelni kell a nők gazdasági jogainak és függetlenségének előmozdítása érdekében;

2010. február 10., szerda

33. aggasztónak tartja, hogy nincsenek garanciák a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetéssel szemben; felkéri a Nagy Török Nemzetgyűlést, hogy fogadjon el olyan új jogszabályt, amely minden területen tiltja a bármilyen alapon megvalósuló közvetlen vagy közvetett diszkriminációt, továbbá kéri a török kormányt, hogy fokozza az egyéni emberi jogokkal és a diszkriminációval szembeni fellépéssel kapcsolatos társadalmi szintű felvilágosítás irányába tett erőfeszítéseit, továbbá távolítsa el a jogszabályokból a hátrányos megkülönböztetést tartalmazó rendelkezéseket, és biztosítsa, hogy a homofóbiából eredő gyűlölködés és erőszak megfelelő büntetést von maga után;

34. sajnálja, hogy a szakszervezeti jogok terén nem történt előrelépés, és ismételten felszólítja a kormányt, hogy a szociális partnerekkel egyeztetve terjesszen új javaslatot a Nagy Török Nemzetgyűlés elé azzal a céllal, hogy az haladéktalanul fogadjon el olyan új törvényt a szakszervezetekről, amely összhangban áll a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által rögzített normákkal, beleértve a sztrájkhoz, valamint a kollektív szerződések megkötéséhez való jogot; aggodalmát fejezi ki közel húsz török szakszervezeti aktívista közelmúltbeli (2009. november közepén történt) letartóztatása kapcsán, továbbá kéri a letartóztatottak szociális jogainak teljes tiszteletben tartását;

A tagsággal járó kötelezettségek teljesítésének képessége

35. elítéli, hogy Törökország immár négy egymást követő éve nem hajtja végre az EK és Törökország közötti társulási szerződés kiegészítő jegyzőkönyvét; felszólítja a török kormányt, hogy azt haladéktalanul, teljes mértékben és hátrányos megkülönböztetés nélkül hajtsa végre, és emlékeztet arra, hogy amennyiben erre továbbra sem kerül sor, az súlyosan befolyásolhatja a tárgyalási folyamatot;

A jószomszédi kapcsolatok iránti elkötelezettség

36. ismételten hangsúlyozza, hogy Törökországnak egyértelműen jószomszédi kapcsolatokat kell ápolnia szomszédaival, ahogyan azt a tárgyalási keret előírja; kiemeli, hogy a többi érintett féllel együtt kötelezettséget vállalt a ciprusi kérdés átfogó rendezésére irányuló erőfeszítések támogatására, valamint arra, hogy az ENSZ Alapokmányának megfelelően, a viták békés rendezésének elve alapján megold minden fennálló határvitát a szomszédos államokkal;

37. kéri a török kormányt és valamennyi érintett felet, hogy aktívan támogassa a folyamatban lévő tárgyalásokat, és konkrét intézkedésekkel járuljon hozzá a ciprusi kérdés átfogó rendezéséhez, amely az ENSZ Biztonsági Tanácsának vonatkozó határozataival és az EU létrehozása mögött álló elvekkel összhangban két területet és két közösséget összefogó szövetségi formában valósulna meg; kéri Törökországot, hogy a tárgyalásokhoz megfelelő légkör elősegítése érdekében haladéktalanul vonja ki katonai csapatait Ciprusról, rendezze a sziget török polgárainak helyzetét, valamint juttassa vissza jogos lakóinak Famagusta elzárt részét, ahogyan azt az ENSZ BT 550(1984) határozata előírja;;

38. kéri a török kormányt, hogy hagyjon fel a Ciprusi Köztársaság megbízásából a Földközi-tenger keleti vizein olaj után kutató polgári hajók akadályoztatásával;

39. felszólítja Törökországot, hogy biztosítsa minden kitelepített ciprusi polgár jogainak tiszteletben tartását, beleértve a vallási kisebbségekhez tartozók jogait is, továbbá biztosítsa, hogy e kisebbségek szabadon élhessenek vallási jogaikkal; hangsúlyozza, hogy a katolikus maronita közösség esetében e szabadságjogokat mind a négy maronita falnak biztosítani kell;

40. üdvözlö az eltűnt személyek bizottságának újbóli működésbe lépését, és felhívja Törökországot, hogy tegyen megfelelő intézkedéseket e humanitárius ügyben;

41. elismerését fejezi ki az Örményországgal fennálló viszonyok normalizálása érdekében tett diplomáciai erőfeszítések kapcsán, és sürgeti a török kormányt az örmény határ megnyitására; felszólítja a Nagy Török Nemzetgyűlést és az örmény parlamentet, hogy haladéktalanul és feltételek nélkül ratifikálják a vonatkozó jegyzőkönyveket, ami nagyobb regionális biztonsághoz és stabilitáshoz vezetne a dél-kaukázusi térségben;

42. tudomásul veszi a török-görög kétoldalú kapcsolatok javítása terén elért mérsékelt előrehaladást; felszólítja a Nagy Török Nemzetgyűlést, hogy vonja vissza a casus belli fenyegetést, és elvárja a török kormánytól, hogy vessen véget a görög légtér gyakori megsértésének;

2010. február 10., szerda

43. üdvözlí az Irakkal és a kurd regionális kormánnyal fenntartott kapcsolatok folyamatos javulását; újólag felszólítja a török kormányt annak biztosítására, hogy minden terrorelleses művelet során teljes mértékben tartsa tiszteletben Irak területi egységét, az emberi jogokat és a nemzetközi jogot, továbbá hogy kerülje el a polgári áldozatokat;

Az EU és Törökország közötti együttműködés elmélyítése

44. tudomásul veszi, hogy megkezdődtek a tárgyalások Törökországnak az energiaközösséghez való csatlakozásáról; üdvözlí, hogy Törökország aláírta a Nabucco gázvezetékéről szóló kormányközi megállapodást, amelynek végrehajtása továbbra is az EU egyik legkiemeltebb energiabiztonsági prioritása, kéri továbbá a csatlakozási tárgyalások energiaügyi fejezetének megnyitását; tudomásul veszi ugyanakkor a Déli Áramlat-projektre irányuló, Törökország, Oroszország és egyes EU-tagállamok között létrejött együttműködést;

45. kiemeli Törökországnak a szabálytalan bevándorlók tranzit- és célországaként játszott szerepét; felszólítja a török kormányt, hogy sürgősen tegyen lépéseket a migránsok és menedékkérők védelmével és fogadásával kapcsolatos nemzetközi jogok érvényesülésének biztosítása érdekében; tudomásul veszi a visszafogadási megállapodásról szóló, EU-val folytatott tárgyalások újbóli megnyitását, és arra ösztönzi Törökországot, hogy addig is maradéktalanul hajtsa végre a tagállamokkal már létrejött, kétoldalú visszafogadási megállapodásokat; felhívja a török kormányt, hogy fokozza az EU-val való együttműködését a migráció kezelése, a határon átnyúló bűnözés elleni küzdelem és az emberkereskedelem területén; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy Törökország erőfeszítéseket tett a Frontex-szel való munkamegállapodás megkötése érdekében;

46. tudomásul veszi Törökország növekvő külpolitikai szerepvállalását, és értékeli azon törekvését, hogy hozzájáruljon a különböző válságövezetekkel kapcsolatos megoldások kialakításához; felszólítja a török kormányt külpolitikájának az EU-val való fokozott koordinálására, különösen Irán tekintetében; elismeri, hogy Törökország fontos partnere az EU-nak a fekete-tengeri térségre, Közép-Ázsiára és a tágabb közel-keleti térségre vonatkozó uniós külpolitikai célok megvalósítása szempontjából; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy használják ki jobban ezekben a térségekben az EU és Törökország közötti szoros kapcsolatokból adódó lehetőségeket;

47. értékeli Törökország folyamatos hozzájárulását az európai biztonsági és védelmi politikához és a NATO műveleteihez; sajnálja azonban, hogy a „Berlin plusz” megállapodásokon túlmutató NATO-EU stratégiai együttműködést továbbra is akadályozzák Törökország ellenvetései, ami negatív következményekkel jár az EU hadszíntéri személyi állományának védelmére nézve, és sürgeti Törökországot, hogy mielőbb tegye félre ezen ellenvetéseket;

48. ismételten felszólítja a török kormányt a Nemzetközi Büntetőbíróság alapokmányának aláírására és ratifikációra való benyújtására, amely tovább növelné Törökország globális multilaterális rendszerhez való hozzájárulását és e rendszer iránti elkötelezettségét;

49. kéri az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy elemezze az EU és Törökország külpolitikája közötti szinergiákat, és ezeket fokozottabban használja ki a globális biztonsághoz és stabilitáshoz való hozzájárulás érdekében;

50. sürgeti Törökországot, hogy járjon el gyakorlatiasan és tegyen meg minden tőle telhetőt a ciprusi görög és török vezetők közötti, jelenleg kritikus szakaszban lévő tárgyalások sikerének biztosítása érdekében; megjegyzi, hogy talán ez az utolsó lehetőség a sziget régóta tartó megosztottságának rendezésére; üdvözlí az ENSZ főtítkárnak a ciprusi két közösség vezetője, Dimitrisz Krisztofiasz és Mehmet Ali Talat arra vonatkozó határozott erőfeszítéseire vonatkozó elismerését, hogy elérjék a kérdés átfogó rendezését;

51. úgy véli, hogy a ciprusi kérdés rendezése nagyobb stabilitást, jólétet és biztonságot teremt majd a Földközi-tenger keleti térségében, és lehetővé fogja tenni az EU–NATO kapcsolatok gyors javulását, valamint Törökország Európai Unióhoz való csatlakozása folyamatának újraindulását; ezért javasolja, hogy Törökország csatlakozzon a többi, kezességet vállaló államhoz, Görögországhoz és az Egyesült Királysághoz, vállalva, hogy támogatja a Dimitrisz Krisztofiasz és Mehmet Ali Talat által Ciprus újraegyesítése céljából elfogadott bármely megállapodást, amelyet az ENSZ Biztonsági Tanácsa is jóváhagy;

2010. február 10., szerda

52. tudomásul veszi a Számvevőszék 16/2009. sz. különjelentését, amely a Törökországnak nyújtott előcsatlakozási támogatás kezelésében meglévő elégtelenségek sorozatát azonosította; megjegyzi ugyanakkor, hogy a Számvevőszék értékelésében a vizsgált projektek elérték a szándékozott eredményeket, és ezek valószínűleg fenntarthatóak lesznek; felhívja a Bizottságot, hogy hajtsa végre a Számvevőszék jelentésében meghatározott javaslatokat, amikor az IPA (előcsatlakozási eszköz) szerinti támogatást nyújt, és adjon elsőbbséget azon célkitűzéseknek és projekteknek, amelyek összhangban állnak a csatlakozási kritériumokkal; kéri a Bizottságot, hogy indítsa el különösen az előcsatlakozási támogatás teljes programjának értékelését, és tegyen jelentést annak végrehajtásáról az Európai Parlamentnek;

*

* *

53. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európa Tanács főtitkárnak, az Emberi Jogok Európai Bírósága elnökének, valamint a tagállamok és a Török Köztársaság kormányának és parlamentjének.
